

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Sir Avram Iancu (Kossuth-u.) 10.

Független politikai napilap
Megjelenik minden reggel

Szerkesztőségi órák: d. u. 6-16
este 11-ig. TELEFON: 5-80

Az új konverziós törvényjavaslat teljes szövege

Elmaradt a váradi színház hétfő esti előadása az adó miatt

Meghosszabbítják a gazda moratóriumot, az új konverziós törvényt csak a nyáron tárgyalják

Atszervezik a Vajda kormányt. -- Maniu Olaszországba
utazott, Mihalache Genfben Macdonaldal tárgyal

Bukarestből jelentik: Kormánykörökben biztosra veszik, hogy az adósságrendezési törvényjavaslat parlamenti vitájára már nem lesz idő ebben az ülésszakban, amely tudvalevőleg április 8-án záródik. Minthogy azonban április 1-én lejár a mezőgazdasági adósság kiméleti ideje, valamint a városi adósságok a végrehajtások alól való mentesége is, a kormány új időhatárt szab meg az erre vonatkozó törvényjavaslatot rövidesen a törvényhozás elé terjesztik, de az adósságrendezések kérdése nem maradhat az oszi ülésszakra. Szó van tehát arról, hogy a kormány még tavasszal, vagy a nyár elején rendkívüli ülésszakot hív össze. Ezen a városi és mezőgazdasági adósságok rendezéséről szóló törvényjavaslat mellett számos sürgős természetű pénzügyi és gazdasági törvény kerül megvitatásra és megszavazásra.

Bukarestből jelentik: A Curentul értesítése szerint rövidesen sor kerül a kormány átalakítására. Vaida a kormány és a nemzeti parasztpárti többség között fennálló különbségeket a kormány átszervezésével akarja áthidalni. Eppen ezért az átszervezés előtt meghallgatja Maniu és Mihalache véleményét is és valószínű, hogy a kormány átalakítására csak

a parlament berekesztése után sor kerül Maniu volt miniszterelnök és Mihalache volt belügyminiszter néhány napig együtt üldültek Beau-Soleilben, Délfranciaországban, azután utjaik elváltak. Maniu Olaszországba utazott, míg Mihalache Genfben ment, ahol ő is tárgyalni fog Macdonald és Sir John Simon angol miniszterekkel. Titulescu visszatázásáig Mihalache lesz a genfi román dele-

gáció vezetője. Mikor a hét végén, vagy a jövő hét elején Titulescu visszatér Genfben, a volt belügyminiszter hazatér Bukarestbe.

Befejezés előtt áll a vizsgálat a grivițai vasuti munkások ügyében

A letartóztatottak nagyrészt szabadlábra helyezik

(Bukarest). A II. hadtest parancsnoksága közleményt küldött szét az összes bukaresti újságokhoz, amelyben Lupunak arra a parlamenti kijelentésére válaszol, hogy állítólag egy kapitány 1500 lejt kért volna a grivițai incidens alkalmával letartóztatott egyik munkás szabadonbocsátásáért. A II. hadtest parancsnoksága közleményében megállapítja, hogy nem aktiv, hanem tartalékos tisztből van szó, aki foglalkozására nézve ügyvéd és ebben a minőségben kért 1500 lejt hogy mint védő igyekezzék megóvni a munkás érdekeit a hadbírószági tárgyaláson.

A többi újság között a Dimineata is leközli a II. hadtestparancsnokság nyilatkozatát de hozzáteszi, hogy a munkások családtagjai minden kereset nélkül állanak a család fő eltávoztatása folytán és nem tudnak 1500 lejeket előteremteni a hadbírószági tárgyaláson való védekezésre.

A grivițai véres események ügyében

egyébként Tituez Barbescu kapitány folytatja a vizsgálatot. A vizsgálat eddigi eredménye az, hogy különválasztották az 50 kommunista-gyanús személy ügyét a többi 180 letartóztatott vasuti műhelymunkás ügyétől. A vizsgálat kiterjedt annak megállapítására, hogy melyik munkás vett részt a barrikád építésében és melyik továbbította a sztrájkra való felhívásokat. Számos munkás ellen a vizsgálat során semmiféle terhelő adat nem merült fel, ezeket a II. hadtest parancsnoksága rendelkezésemre tegnap szabadon bocsátották. A jilavai börtönből kiengedett munkások száma 30-35 tehető. Ezeket a munkásokat a hadbírószág felmentő végzése alapján visszafogadják a grivițai műhelyekbe.

Ugyancsak tegnap történt meg Patrescanu Laurentiu ügyvéd kihallgatása akit a február 16. és 17-iki zavargások értelmi szerzőjének tekintenek. Patrescanu kihallgatását ma folytatják.

Husvéti tombolánk 2-ik száma!

Kérem figyeljenek. A meseköltészet és a háboru szomorú prózájának olyan fejezete előtt állunk, amelyről sem költők, sem hadvezérek agyveleje nem álmodott még.

Bizonyára minden könyvforgató ember ismeri a francia Perrault meséjét, a bűbajos Csipkerózsza királykisasszonyt, aki száz esztendeig aludt. Azoknak emlékezetét, kik már elfelejtették e bájos mese történetét, legyen szabad felfrissíteni s röviden elmondani, hogy a királykisasszony, épúgy mint az életben is, sok ártatlan, az emberi ostobaság áldozata lett. Az arisztokratizmus áldozata, a megsértett demokrácia részéről. Hát nem különös? Még a mesékben is! Ugyanis a királyi papája nem hívott meg a keresztelőjére egy tündért, mert ennek nem voltak ősei. Az ilyen végzetes ostobaságok rendesen más végzetes ostobaságot vonnak maguk után: a bosszút. Szerencsére a tündérben több kedély és ötlet volt, mint bosszu és ezért, amikor a tizenöt esztendő csipkerózsza egy orsóval megszúrta a kezét, nem halt meg modern vérmérgezésben, egyszerűen csak elaludt. Sőt vele aludt egész háznépe, a lovakkal, kutyákkal, macskákkal, marakkal, a fákkal és virágokkal.

Tegnap még egy mosolygós pontot tehetünk volna a mese végére, amit ma már nem tehetünk meg. Nem engedi a tudomány, hogy gyermeki mosollyal lezárjuk Perrault meséjét. Ezt a mesét, épp Perrault hazájában, a francia tudomány szövi, szövögeti tovább es karonfogva bevezeti a háborus készülődés hatitudományai közé.

Lehetetlen, hogy aki elolvassa a franciák új harci gázzal való kísérletezését, ámulva ne így kiáltson: hisz ez itt semmi egyéb, mint Csipkerózsza meséjének szomorú paródiája és plágium Perrault meséjéből.

Ime, az állítás bizonyítása:

A franciák a jövő háborúját egy éppen oly humánus, mint hathatós módszerrel akar megnyerni. Ők nem akarnak gyilkolni, nem akarják ellenségeiket bénákká, vakokká lövöldözni, ők nem akarnak egyebet, mint repülőgépekről olyan gáztámadással tenni lehetetlenné az ellenség frontszakaszát és a városok lakóit, mint a mese tündére az őseket nem az érdemeket kereső király háznépét.

Az olvasó már bizonyára kitalálta, miről van szó. Egy olyan mesebeli gáztámadásról, ami nem öl, csak 48 órára tehetetlenül elkábítja a katonákat, a lakosokat, az állatokat, növényeket és amire magukhoz térnek, már az elenség kezében találják magukat.

Ennél pokolian kedvesebb, ötletesebb és finomabb háborus Csipkerózsza markólist és se lehet képzelni. Hát nem? Az ember máris szédül tőle és előre émelyeg a gyomra, ha az ébredésre gondol.

A franciák már ki is próbálták találmányukat az indokinai dzsungelben. Nagyszerűen bevált. A párdúcok, bivalyok és medvék hegyvennyolc óráig aludtak. Azután felébredtek, megrázták bundáikat és kutyabajuk!

Mégis, kissé izgató ez a dzsungelbeli kísérlet. Az a nyugtalanító gondolat jár nyomában: más az ember és más a bivaly meg a medve! Hogy ami ezeket a vastagbőrűeket elkábította, a szerencsétlen ellenséget nem mindörökké elaltatja-e?

Több mint bizonyos, hogy a felét legalább igen.

Öt évet ült egy lányért, kiszabadulása után mégis feleségül vette

Előbb melibeszúrta, majd rágyújtotta a házat, amíg végül meggyőzte szereleméről

(Miskolc). A miskolci katolikus templomban vasárnap Klepacsko András éjjeli órák házasságot kötött özvegy Hornyákné Kopcsarik Zsuzsánnával. A házasságkötésnek ka-landos előzménye van. Klepacsko András, aki Sikátor községben szolgalegény volt, a község leggazdagabb leányának, Kopcsarik Zsuzsánnának udvarolt. A szülők nem látták szívesen a szegény Klepacskót és eltiltották a leánytól. Ez tíz év előtt történt, Klepacsko elkeseredésében revolverrel mellbelőtte a lányt

azután magára lőtt. Mindketten fölgögyújtak. Klepacskót a merénylet miatt három évi fegyházra ítélték. Mikor kiszabadult, megtudta, hogy a leány férjhez ment. Erre még azon az éjszakán rájukgyújtotta a házat. Ezért megint két évet ült. Kiszabadulása óta Miskolcon élt. A minap véletlenül össetalálkozott Kopcsarik Zsuzsánnával, akinek az ura időközben meghalt. A régi szerelem föléledt és most azután örök hűséget esküdtek egymásnak.

Bratianu György kijelentette Temesváron, hogy nem ismer kisebbségeket

Ezer ember vett részt a gyűlésen, amelyen élesen támadták a kormányt

(Temesvár). Vasárnap Bratianu György pártja kongresszust tartott Temesváron. A gyűlésre a Bánság több vidékéről jöttek georgisták, de a párt vezérkara is meglehetősen képviselve volt. Bratianu Györgyön kívül megjelentek többek között Vaitoiu tábornak, Banu dr. volt közoktatásiügyi miniszter, Cantacuzino dolji képviselő, Nagyváradról Zigre Miklós dr. A több, mint ezer főnyi hallgatóság előtt a gyűlést Coste Gyula dr. a párt bánsági vezére nyitotta meg és kijelentette, hogy a párt készen áll arra, hogy a közeljövőben átvegye az ország kormányzását. Szerinte a mult őket predesztinálja erre, mint egyetlen pártot, amely komoly, reális körülmények között képes az ország ügyeit vezetni.

A beszédek során feltűnést keltett Conciatu Jánosé, amelyben ez hevesen kel ki Maniu ellen. Kormány — mondotta — súlyos, milliárdos terheket vállal s amikor ez a teher rettentően nehezedik az országra, jómaga Montecarlóban üdül.

Bratianu György nagy beszédben a konverzióval foglalkozott. Ugy kell ezt, — mondotta — megvalósítani, hogy megfeleljen a paraszt teherbírásnak. A kamatokat vissza kell számítani, a megmaradó tőkét pedig úgy kell konvertálni, hogy az ne üsse ki a családok

szájából a kenyeret. Az ipart és a kereskedelmet arra a nivóra kell hozni, amelyen a liberálisok alatt állott. Különösen itt a Bánságban, ahol nemzetvédelmi szempontoknak is érvényesülniük kell. A kisebbségekről szólva mondotta: nem ismer kisebbségeket. Mindenki egyenlő elbánásban részesüljön, az egyenlő jogok és egyenlő kötelességek elvén áll, sem nyelvi, sem származásbeli differenciák nem jönnek nála tekintetbe. Végre kijelentette:

— Eddig védelmi vonalban voltunk. Most már itt az ideje, hogy támadólag lépünk fel. Ki kell harcolnunk, hogy az ország végre oly kormányhoz jusson, amely nemcsak akarja, de tudja is vezetni az ország ügyeit, a mai súlyos gazdasági viszonyok közepette.

Nagy bankett zárta be a gyűlést.

FILMPALACE

Keddtől

A konzul büne

Modern kalandor-film. Felix Bressart, Gretl Theimer, Petrovich Szvetisláv.

Tizennégyéves fiú meggyilkolta egykoru vetélytársát egy tizenhároméves lányért

A polgárista Othello a gyermekbiróság elé kerül

(Miskolc). Két tizennégy éves polgárista hosszú ideje udvarolt egy tizenhárom éves kislánynak. A leány egyformán kedves volt a fiukhoz, akik ezért állandóan vetélkedtek. Vasárnap délből a fiuk a Szentpéteri-kapu 28 számú ház előtt várakoztak a leányra. Közben összeszólalkoztak, végül az egyik bicskát rántott és hátbaszurta a társát. A szúrás a szerencsétlen kisfiu tüdejét érte. Elettveszélyes állapotban vitték kórházba, a halállal vívódik.

A merényletű fiut a rendőrségre kísérték és kikérdezték.

— Féltekenységből történt... — mondta — megsértett, azt mondotta, hogy a leány őt jobban szereti. A rendőrség kikérdezés

után a diákot átadták a szüleinek, de az ügy a gyermekbiróság elé került.

Letartóztatták, mert pofonvágta a csendőrt

Tegnap délelőtt beszállították a nagyváradai ügyészségre özvegy Málinger Antalné cséffai parasztnőjét, aki ellen hatósági közeg elleni erőszak címén indult meg az eljárás. A csendőrségen felvett jegyzőkönyv adatai szerint az özvegyasszonynál egy csendőr kíséretében a végrehajtó foglalnivaló volt.

Özvegy Málinger nél hevesen tiltakozott a végrehajtás ellen és végső elkeseredésében háromszor arcul ütötte a — csendőrt. A kardos özvegyet nyomban előállították a csendőrségre. Özvegy Málinger nél az ügyészségen történt kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezték.

Mástélmillió csehkoronába kerül a munkácsi csodarabbi lányának esküvője

Gyalog és különvonatokon zárandokolnak a szegényemberek a március 15-iki lakzira, mert a csodarabbi mindenkit vendégül lát

Munkácsról jelentik: Az Erdőskárpátok orthodox zsidóságát mely régóta két egymással kibékíthetetlen csoportra oszlott, Spira Lázár munkácsi csodarabbi hiveire és ellenégeire, most a csodarabbi lányának március 15-re kitűzött esküvője tartja izgalomban. Ez a lakodalom óriási összegekbe fog kerülni. Eredetileg arról beszéltek, hogy hárommillió csehkoronát költenek el rá. — A csodarabbi hivatalos lapja ezt úgy módosította, hogy csak félmillió csehkoronát költenek el a menyegzőre és ezt az összeget is nem a rabbi adja ki, hanem a hivek mindenfelől érkező ajándékaiból állítják össze. Azóta tovább folyt a vita Spira hivi és az óriási összeg miatt megbőlközött ellenfelei között és ma úgy áll a dolog, hogy a lakodalom költségeit másfélmillió csehkoronára becsülik. Ez természetesen nagy felháborodást kelt az amugyis borzalmas nyomorban sínylő kárpátaljai lakosság körében, úgy, hogy a hatóságok attól félnek, hogy a lakodalmat a Spira-ellenes szegény zsidóság és a munkásság tüntetésekkel fogja megzavarni.

Ennek ellensúlyozására a csodarabbi hivi felhívást bocsátottak ki, amely szerint Spira Lázár rabbi a lakodalom napján minden szegény embert vendégül lát s nagy összegeket fog szétosztani a szegények között.

A felhívásnak az eredménye az lett, hogy az Erdőskárpátok legtávolabbi részéről, sőt Bukovinából, Moldovából és Erdélyből is tömegesen indultak utnak gyalog sze-

gény zsidók parasztok és munkások, hogy egyszer végre jóllakjanak és valami pénzádományhoz jussanak.

Spira rabbi kiáltványa azonban nem tüntette el azt a felháborodást, melyet a lakodalomra előirányzott óriási összeg keltett és különösen a csodarabbi ellenfelei, kik viszont a belzi csodarabbi pártjához tartoznak, óriási agitációt fejtenek ki. A rendőrség és a csendőrség minden eshetőségre felkészült és március 15-én, a csodarabbi lányának az esküvője napján valóságos fegyveres megszállás alatt fog állani az Erdőskárpátokban lakó orthodox zsidók Rómája: Munkács.

A lakodalomra, mely egy hétig fog tartani, előreláthatólag csak Csehszlovákiából 8000 vendég érkezik Munkácsra. Külföldről, főleg Lengyelországból és Romániából 3000 vendéget várnak.

A cseh államvasutak több különvonatot indítanak Munkács felé.

A menyasszony, amint ungvári és munkácsi lapok írják, 15 éves vézna teremtmény. A vőlegény, aki a lengyelországi siedltzi csodarabbi fia, 18 éves és még soha nem látta a menyasszonyt.

Apróhírtetésre legalkalmasabb az Erdélyi Magyarság

Az angol kommunisták beléptek a szociáldemokrata pártba

Londonból jelentik: A belpolitikai élet nagy szenzációját pattantotta ki mai számában a Morning Post. Nem kisebb esemény történt, minthogy az angol kommunisták az internacionale utasítására beolvadtak a szociáldemokrata pártba. Az angol kommunisták teljesen megváltoztatták harcmodorukat és egy zászló alatt küzdenek a szociáldemokratákkal, kiknek rohamcsapataik lesznek. Rájuk vár a feladat a sztrájkokat és a tüntetéseket megfelelő védelemben részesíteni.

TRÉFÁK

— Hallja kérem, a fia egy neveletlen kölyök. Tegnap az arcomba mondta, hogy vén skatulya.

— Hallatlan! Pedig hányszor megmondtam neki, hogy nem kell mindent ismételnie, amit másoktól hall.

A hotelportás megkérdezi a professzortól, aki szobát vett ki a szállóban:

— S mikor kívánja méltóságod, hogy reggel felébresszük?

— Még nem tudom — feleli szórakozottan a tanár — de reggel majd csengetek.

Kohn tanúnak van beidézve a tárgyalásra. Az elnök kötelességszerűen figyelmezteti:

— Csak a tiszta igazat vallja. A hamis tanuzást a törvény öt évig terjedhető büntetéssel sújtja.

Kohn felkiált:

— Szent Isten, képzelem, hány évet kaphat itt a koronatanu....

STRASSNOFF IGNAC

világhírű kalandor-király izgalmas szé hámosága

16

Tényleg nyílik az ajtó, bejön Kosár Dezső királyi főügyész. Rámnéz:

— Nahát... Miniszteri tanácsos ur! Hát itt látjuk viszont egymást?

— Nem az én hibám, főügyész ur. Én nem kerestem ezt a viszontlátást. Da ha már a püspöki palota helyett a királyi törvényszék lát vendégül, hát legalább, mint házigazdám, lásson úgy el, mint a püspök el látott.

— Nahát éppen úgy nem tudom ellátni — nevetett a főügyész, — de azért nem lesz panasz. Csak egyre kérem.

— Parancsoljon főügyész ur!

Szégyelje magát!

Az elnök ur nem volt olyan előzékeny, mint a főügyész. Minden köszönet nélkül ezzel rontott be a zárkába:

— Szégyelje magát!

— Ha ezzel az elnök urnak szivesseget tehetek, hát szégyellem magam. De bocsáson meg méltóságos elnök ur, megmondtam volna ugyanezt nekem pár nappal előbb, amikor találkoztunk, hogy szégyeljem magam? Ne rugjunk egyet a sebzett oroszlan. Méltóságos elnök ur! Én mindenkor viselni szoktam tettem következményeit. És ami történt, megtörtént, el fogom irtani a büntetést is.

— Ne nagyon emlegesse azt, hogy mi a püspöknél találkoztunk.

— Kérem főügyész ur, én nem szoktam ilyesmivel dicsekedni, mert hozzá voltam szokva, hogy a püspöki asztaloknál csak nagy urak fordulnak meg.

— Hát kérem, én majd gondoskodom róla, hogy a szabályok keretén belül kedvezményekben részesüljön. Amit csak lehet, megteszünk s ha valamire szüksége lenne, csak forduljon hozzám.

Alig ment el a főügyész, már jelentették a második látogatót. Még pedig Laky kuriai bírót, a szombathelyi törvényszék akkori elnökét.

— Na hát nem úgy gondoltam, nem kell annyira érzékenykedni. De mégis borzaszto, ha meggondolom, hogy ilyen előkelő társaságba, hogy lehet így befurakodni egy szélhámosnak! Ilyesmi még nem fordult elő az egész praxisom alatt, pedig már negyven éves bíró vagyok!

— Hát bizony méltóságos uram, megérdemelné már a nyugdíjat.

— Hát kérem, én részemről most már ezzel a dologgal leszámoltam, hiszen hála Istennek nekem nincs szerepem ebben a dologban.

— Nem méltóságos uram, csak egy

ebédben volt része, másban nem, ez pedig nem bűn.

— Nos majd találkozunk, Isten áldja meg.

Otthagytott. Aznap délután a vizsgálóbíró elé állítottak.

Igen humánus, derék, jóvágású bíró volt, aki elég kedélyesen fogta fel az egész dolgot.

— Nézze Strassnoff! Én nem akarom magát faggatni, nyaggatni, hanem ajánlom, hogy mielőbb befejezhessük a vallomást, mondja el az egész dolgot, úgy ahogy történt és ha az ügyészség más egyebet nem keres, mint a sértettek tanukénti kihallgatását, akkor részemről pár nap alatt befejezhetjük a vizsgálatot.

— Nem hiszem vizsgálóbíró ur. Mert nemcsak a szombathelyi püspököt szerencsétlenem a látogatásommal, hanem hatnyolc hét előtt a nyitrai püspöknél is én jártam. Tehát jobb szeretném most egy füst alatt azt is elintézni. Mert én nyugodtan szeretek aludni, nem akarom, hogy a lelkiismeretemet terhelje az a dolog.

— Hát kérem, erre én nem is gondoltam. Mindenesetre felveszem arról is a jegyzőkönyvet.

Erre én elmondtam a nyitrai esetből is annyit, amennyit szükségesnek tartottam. A kihallgatásom ezzel befejeződött. A vizsgálóbíró kijelentette, hogy ezt az újabb esetet az ügyészségnek jelentenie kell és majd az ügyészség intézkedik, hogy mi történjék ebben az ügyben és majd akkor hivat. Másnap tényleg felvezettek és közölte velem, hogy az ügyészség úgy határozott, hogy a szombathelyi ügyben a tárgyalás ne huzódjon, a vizsgálóbíró kiszáll Nyitrára és kihallgatja az ottani károsultakat.

Tényleg három-négy nap múlva újra a vizsgálóbíró elé vezettek.

(Folytatjuk)

János
bácsi

mit szól a dollár krachjához?

— Megállapítom instállok, hogy sehum se biztos mán az ember pize. Ha beteszi a bankba betétbe, nem kapja vissza. Ha bedugja a kájhajukba, mint az a pijaci árus asszony tette a váradi Rómer-uccába, kipattan egy szikra a kiminybül, oszt elég. Ha dollárra változtatja be, Amerikába is kitör a grizis, oszt a felét se éri meg. Így oszt az jár a legjobban, akinek nincs pize, mer nem kell törje fejít azon, hogy hová tegye a pizit.

— Nem az a fontos, hanem az, hogy Amerikában sincs kolbászból a kerítés.

— A kerítés nem is lehet kolbászból, azér az eccerü okért, mer akkor a házörző kutyák marcangolnák szét az egisz kerítést. Ammán igaz, hogy Amerikában is beütött a baj, oszt most minden aranyat el akarnak kobozni, még tán az aranyfogakat is, oszt szükségpizt akarnak kibocsátani, mer nagy pizzszükiben vannak. Ha Amerikában megcsinálják az inflációját, nem tudom mér vagyunk mink ojan büszkék, oszt ne akarjuk mink is megcsinálni. Ez az új ámerikai elnök csak elig okos ember, oszt ha ü is asszongya, hogy kevis piz van forgalomban, higgyük el neki. Oszt nem ártana, ha egy pár százezer dollárral többet nyomnának, oszt nekünk is küdenének belőle. En elfogadnám aranyfedezet nélkül is.

— Hagyja már Amerikát, közelebb is van látnivaló. Görögországban polgárháboru. Ausztriában diktatura.

— Ugy értelmestem instállok, hogy a görögök megunták a köztársaságot, oszt vissza akarják hinni a kirájt. Németországban is valami effélébe törheti a fejét Hityler, mer hogy a gyesz-zenét betiltotta, oszt csak orgonálni enged a parlamentybe. (Hej, biztosan azir nem engedi a gyesz zenét, mer a dobolásho minden államban csakis az álami vigrehajtónak van joga). Hazahiják a görög kirájt, hazakerül a nimet császár, tán még az oszttrákok is hazaviszik a császárukat. Ebbül én azt következtetem, hogy nem sokára megszűnik a munkanélküliség.

— Hogy gondolja ezt?

— Tüstént megmagyarázom. Felsoroltam az elébb három jelenleg munkanélküli kirájt, akik állást fognak kapni. Mivel mindent csak felülről lehet kezdeni elébb az állástalan kirájok jutnak kenyirbe, osztán következnek az állástalan miniszterek, bankigazgatók, oszt idővel majd csak sor kerül az uecaseprőkre is.

— Menjen már. Hiszen nálunk csak 33 ezer munkanélküli van a miniszterium kimutatása szerint.

— A lehet, hogy ojan tényleg csak ennyi van, akiket ki lehet mutatni, mer a többiek ojan állapotban vannak, hogy nem igen illik őket kimutatni. Most mán biztosan kifogják azt is mutatni, hogy csak harmincezer embernek kell adót fizetni, mer az köztudomásu, hogy minden második ember munkanélkül van.

— Olvasta, hogy a temetéseket is megadóztatják.

— En pedig nem bánom, ha be is zárnak érte, mán most bejelentem, hogy nem fogok a temetésem után adót fizetni. Ellenben ugy kén csinálni, hogy pildául a vőknek kéne az anyósuk temetése után lukszus adót fizetni. Az özvegy asszonyoknak meg férjük után forgalmi adót, tekintve, hogy annyiszor fordulnak meg sirjokba, ahányszor megcsalják az emléküket. De hogy az ember saját temetése után fizessen adót? Azir hajjak meg, hogy adót fizessék? Inkább élethen maradjak, oszt nem fizetek.

Minisztertanács elé kerül a váradi kereskedők telefonsztrájkja

Capusan kerüeti telefonigazgató érdekes nyilatkozata

Ismeretes, hogy a nagyváradi gabona-kereskedők telefonsztrájkot kezdtek a tulhajtott telefondijak leszállítása érdekében. Ehez a mozgalomhoz csatlakoztak a többi erdélyi városok kereskedői, sőt egyes regáti városok kereskedői is.

A telefonsztrájkjal és a kereskedők kívánságaival kapcsolatban Capusan Iuliu, a kolozsvári telefonigazgató a következő kijelentést tette:

— Atértem a kereskedők kívánságát, hiszen mindenki arra törekszik, hogy terheit csökkentse. A telefondijak csökkentése azonban nem olyan egyszerű dolog, mint azt a kereskedők hiszik. A telefontársaság díj-szabását minisztertanács hagyta jóvá s azon változtatásokat csak minisztertanácsi naplóval lehet eszközölni. Mi itt Kolozsváron csak egyszerű végrehajtó szerv vagyunk. A kereskedők kérvénye a telefontársaság bukaresti központja elé kerül. Ha a központ magáéva

teszi a kereskedők kívánságát, ugy azt a minisztertanács elé továbbítjuk, amely hat hónapon belül köteles dönteni. Amennyiben hat hónapon belül döntés nem érkezik le, csak abban az esetben léphet életbe minisztertanácsi hozzájárulás nélkül is a megváltozott díj-szabály, de természetesen csak a newyorki vezérigazgatóság hozzájárulása esetén. Időbe kerül tehát, amíg a kereskedők memorandumára érdemleges válasz érkezik. A dolog sarkpontja az, hogy a román telefontársaság jövedelméből az állam 8 százaléknyi haszonrészeseledést kap. A minisztertanács tehát azt a szempontot is figyelembe fogja venni, hogy az állam bevételei se szenvedjenek. Lehet, hogy a telefontársaság vezérigazgatósága elfogadja a kereskedőknek azt az érvelését, hogy olcsóbb díjak mellett nagyobb lesz a telefonelőfizetők száma. Magam részéről nem bocsájtkozhatom jóslásokba, mert mint említettem, a kérdés eldöntése meghaladja a kolozsvári kerületi igazgatóság hatáskörét.

Miért nem tér vissza Garami Ernő Budapestre

A pesti szociáldemokrata párt és Garami Ernő harca

Az a hetek óta folyó furcsa vita, amely Garami Ernő hazatérése körül felmerült, különös fényt vet a magyarországi szociáldemokrata párt vezetőinek mentalitására. A párt vezetészerepet vindikál magának a demokráciáért és közszabadságokért folyó harcokban, de a jelek szerint a maga belső életében éppenséggel nem jár elől fényes példával. Garami Ernő esete élenken bizonyítja, hogy amikor a szociálistáknak maguknak kell megállniok a sarat a pártdemokrácia és szólásszabadság kérdésében, széles ellentétbe kerülnek azokkal az elvekkel, amelyeket hirdetnek.

A demokrácia ígéivel az ajkukon fojtották bele a szót két év előtt Garami Ernőbe, amikor egyes pártkérdésekről meg akarta írni a maga nézetét a Népszavában. A párt leghiggadtabb szavu, legtekintélyesebb vezére nem mondhatta el a véleményét, elsílyesztették cikkét, mert a távollétében elhelyezkedett új sarniturának nem voltak inyre az abban előadott fejtegetések. Garami akkor levonta a konzekvenciákat, visszatért Bécsbe és átengedte a terepet a Payer Károly, Mónus Illés, Büchler József és Weltner Jakab irányítása alatt álló vezetőségnek.

Azóta közel két év telt el s a párt ez idő alatti működése nem produkált lényeges eredményeket. Különösen az általános és titkos választójogért való harc nem jutott kellő stádiumba, ami sokban igazolta Garamit és kívánatosá tette mielőbbi visszatérést. Januárban Weltner Jakab lemondott a Népszava főszerkesztői állásáról s erre a vezetőség öt napi határidővel levélbelileg felajánlotta Garaminak a Népszava vezetését. Garamira nagy szükség lett volna, nemcsak a szoc. dem. párt belpolitikai harcai szempontjából, de belső okokból is. A Népszava példányszáma a tavalyi nekilendülés után megint erősen visszaesett, az új előfizetők hamar elmaradtak, mert a lap hírszolgálatát nem elég friss, soha új, eredeti szenzációt nem hoz elsőnek, csak átveszi a polgári baloldal lapjainak leleplező cikkeit. A Népszava példányszáma aránytalanul csekély az olcsó polgári lapokhoz képest és Garamitól várják, hogy újra felfrissítse a lapot. Egyéb szervezési

és gazdasági téren is nagyon visszaesett a magyarországi szoc. dem. párt s ilyen viszonyok közt Garami felé fordult minden remény. Szerették volna, ha Garami hazajön segíteni, javítani a helyzeten. A mód azonban, ahogyan Garami visszatérését gondolták, azt mutatja, hogy csupán arra spekuláltak, hogy Garamit a két évi emigráció szenvedései megtörték és így boldogan rohan haza, belenyugodva abba, hogy ezentul engedelmesen véka alá kell rejtjenie véleményét. A pártdemokrácia és szólásszabadság terén semmiben sem változott két év óta a szoc. dem. pártvezetőség magatartása s ezen a lehangoló tényen szenvedett hajótörést Garaminak az a jószándéka, hogy haza akar térni, résztvenni a munkában a párt felvirágoztatásáért.

Garami a meghívásra azzal válaszolt, hogy egyszerű hívó szóra nem mehet haza, előbb tisztázni kell a differenciákat. Ezek lényege: mint a lap főszerkesztője saját nevé alatt adandó esetben megírhasa különvéleményét a Népszava hasábjain. Természetesen helyet adni az ellenvéleménynek is hasznos és termékeny pártvita folyhatna a lapban. Weltner és Payer, akiket a párt kiküldött Bécsbe tárgyalni, azon az állásponton voltak, hogy ez a kívánság a pártvezetőség hatáskörébe ütközik, de otthon előterjesztik. Néhány nap előtt megérkezett a pártvezetőség válasza, amely kitérő. Arról, hogy nem fogják a két év előtti esethez hasonló egyéni cikkei megjelenését akadályozni, mélyen hallgatnak. Garami válaszában kategórikusan igent vagy nemet kér arra nézve. Magánuton nyert, bizalmas értesülés szerint a pártvezetőség még nem döntött az újabb válasz felől, de kétségtelen, hogy nem hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy Garami pártkérdésekről saját neve alatt leadhasson cikket, anélkül, hogy azt előbb nekik bemutatja volna. Ehez mindenképpen ragaszkodnak s így Garami visszatéréseinek meggyúsulása befejezett ténynek tekinthető. Több oldalról történt kompromisszumos kísérlet, de egyik sem kecsegtet eredménnyel, mert Garami minden egyes

Es
es
(N
tés érte
előadás
nak elle
személy
Hétfőn
előadás
Mu
adás el
felvilág
adótete
százalék
igazgató
zetőség
pénzügy
napi be
A tis
(Bu
terembe
gyűlést
ből meg
hivataln
hangon
a B-lista
Jo
zö
(Bul
miniszter
tegyeségy
miniszter k
vaslat or
e téren s
tekintetb
vánságok
Az u
dolás hog
mint törv
pedig tel
egész ors
témény
gélyzőpén
mennyi, a
képviselő
a központ
tött van,
ködni, kü
A tör
adminiszt
nak meg,
megtakar
Az u
fogai növ
est, mint
ileg, a k
ameli fel
hat. Ugy

Elmaradt az előadás hétfő este a váradi színházban,

mert a pénztár egész jövedelmét le akarták foglalni adóba

A technikai személyzet kielégítésére sem maradt volna pénz s ezért az előadás elmaradt

(Nagyvárad). Hétfőn este az a meglepetés érte a színházba siető közönséget, hogy az előadás — elmaradt. Elmaradt az előadás annak ellenére, hogy közönség volt és az előadószemélyzet egyetlenegy tagja sem volt beteg. Hétfőn este a „Volpone” című színdarab volt előadásra kitűzve.

Munkatársunk az igazgatóságtól az előadás elmaradásának okára nézve a következő felvilágosítást kapta: A színház a rendes napi adótételeken kívül a régi adótartozásának 20 százalékát fizeti be a nagyváradi pénzügyigazgatósághoz. Hétfőn délelőtt a színház vezetősége azzal a kéréssel fordult Muresanu pénzügyigazgatóhoz, hogy a husz százalék napi befizetésétől tekintsen el, mert a színháznak egy bizonyos összeget kell gyűjtene arra, hogy az előadó személyzet tagjait elutaztathassa. A kérés teljesítése elől Muresanu pénzügyigazgató elzárkózott és utasította ágenseit, hogy este a pénztárnál a rendes adótételeken felül foglalják le a bevételből a husz százalék törlesztést is. Miután így az egész napi bevétel a pénzügyigazgatóság kasszájába vándorolt volna, a színház vezetősége abba a kényszerhelyzetbe került, hogy az előadást ne tartsa meg. Ellenkező esetben még a műszaki alkalmazottak napi járandóságát sem tudták volna kifizetni, sőt a fellépti díjakat sem.

A megváltott jegyek árát visszafizették a közönségnek és az előadás elmaradt.

Benyújtották a tisztviselői béლისztatörvényjavaslatot a parlamentben

A tisztviselők tiltakozó gyűlést tartottak Bukarestben

(Bukarest). Tegnap délelőtt a Marnateremben a köztisztviselők országos tiltakozó gyűlést rendeztek. Az ország minden részéből megjelentek a különböző állami szervek hivatalnokainak kiküldöttei és elkecseregett hangon tiltakoztak a rendelkezési állomány, a B-lista keretének tervezett törvényjavaslat

elleni sérelmeikről, melyet az új törvény jelentene számukra, memorandumot készítettek és küldöttség útján Madgearu pénzügyminiszterhez juttatják.

A pénzügyminiszter egyébként szombaton benyújtotta a tisztviselői listáról szóló törvényjavaslatot a parlamentbe.

Autonomiát kapnak a betegsegélyzők

Joanitescu miniszter nyilatkozik az új betegsegélyző-törvényről, amely a biztosítottak érdekében számos fontos újítást tartalmaz

(Bukarest). Ioanitescu közmunkaügyi miniszter nyilatkozott a sajtónak az új betegsegélyző törvénnyel kapcsolatban. A miniszter kijelentése szerint az új törvényjavaslat orvosolni kívánja az egyes szakmák téren szenvedett sérelmeit és így minden tekintetben meg fog felelni a társadalmi kívánságoknak.

Az új törvényjavaslat alapja az az elgondolás, hogy ezen intézményeket úgy anyagilag mint törvényhozásilag egyesítsék, másrészt pedig teljes autonómiával ruházzák fel. Az egész országban egyetlen ilyen autonóm intézmény fog működni, a Központi Betegsegélyzőpénztár, melynek elnökségében valamennyi, a biztosítás terén érdekelt szervezet képviselői arányosan vesznek részt. Azokban a központokban, ahol tizezernél több biztosított van, külön igazgatóságok fognak működni, külön autonóm könyveléssel.

A törvényjavaslat előnyei elsősorban az adminisztráció leegyszerűsítésében nyilvánulnak meg, mert mintegy 25—30 százalékos megtakarítást jelent.

Az új törvény folytán a biztosítottak betegségi növekedni fognak úgy az orvosi kezelés, mint a gyógyszeres igénybevételét illetően, a kórházi ápolást 16 hétről 26 hétre emeli fel, amely egy évre is meghosszabbítható. Egyanezen kedvezmények a biztosított,

tak családtagjaira is vonatkoznak.

A pénzbeli segélyezésre vonatkozólag az esetleg kórházban ápolat biztosítottak családtagjai feltáppénzt fognak kapni. Ha a betegsegélyző orvosi segélyt nem tudna adni, úgy kétszeres pénzbeli segélyt ad. Tekintettel arra, hogy az új törvény értelmében a betegsegélyző szervezete a rokkantsági biztosítással össze van kötve, a biztosítottak pénzbeli jogai nem szűnnek meg 26 hét múlva, hanem ha a betegség tovább tart, úgy a pénzbeli segélyezés tovább folyik havi nyugdíj formájában.

A rokkantsági biztosítás feltételein is javít az új törvényjavaslat, amennyiben leszállítja a díjakat és lehetővé teszi azok befizetésének megszakítását.

Jasit körülzárták az áradás

Jasiból jelentik: Az árvízveszedelem egyre tragikusabb méreteket ölt. A Vaslui folyó kiáradt és elseperte a gátakat. Bacaunál öntötte el az árvíz a vidéket és sveszedelmesen közeledik Jasi felé. Több ezer hektár termő föld viz alá került és az árvíz kimosta a vetést is. Az árvíz teljesen körülzártá Jasit s igen veszedelmes méreteket öltött. A városi tanács rendőri segítséget kért, hogy az átszakított gátakat helyreállíthassák és így a nagyobb veszedelmeknek elejét vegyék.

LEGUJABB

Letartóztatták Arco grófot, aki Hitler ellen akart merényletet elkövetni

(München). Óriási szenzációt keltett, hogy Münchenben tegnap letartóztatták Arco grófot a jólismert arisztokratát, aki Hitler ellen merényletre készült. Arco gróf a merénylet tervét be is ismerte. Arco gróf pályafutása rendkívül érdekes. A 33 napos bajor kommun alatt agyonlőtte Puri Essner népbiztost, majd föbelőtte magát. Életben maradt, de halálra ítélték. A halálos ítéletét később életfogytiglani fegyházra változtatták át, de Arco a kegyelmet több ízben visszautasította. Az utóbbi időben Arco gróf politikai meggyőződése megváltozott és belépett az „Oroszország barátjainak” egyesületébe.

Macdonald Mussolinihez utazik

(Genf). MacDonald a közeljövőben Rómába utazik, ahol Mussolinit keresi fel.

Dolci volt bukaresti nuncius biboros lett

(Vatikánváros). A pápa tegnap titkos konzatóriumot tartott, amelyen nyolc új biborosi állást kreált. Az új biborosok között van Dolci volt bukaresti apostoli nuncius.

Megnyitották az amerikai bankokat

(Newyork). Az amerikai bankok tegnap megnyitk. A megnyitás minden izgalom nélkül történt, a betevők nem rohanták meg a bankokat.

Agyonlőttek a rendőrök két betörőt Csernovic főuccáján

Csernovicból jelentik: Véres uccai tüzharc okozott hallatlan izgalmat Csernovicban. A rendőrségnek tudomására jutott már régebben, hogy két veszedelmes bandita: Feldhammer, aki a kiseneyi börtönből s Bergman Jakab, aki a csernovici börtönből szökött ki fosztogatásra szövetkeztek. A két veszedelmes rovottmultu betörő már régebben izgalomban tartotta a külváros népét. Tegnap az egyik rendőr ráismert az Averescu uccában Bergman Jakabra és megállásra szólította fel. Bergman azonban Feldhammerrel együtt el akart menekülni. Futni kezdett és a rendőr több lövést adott le rájuk. — A gonosztevők revolvértűzzel válaszoltak. A lövöldözés hangjára az uccában óriási izgalom támadt, a kereskedők — akik nem tudták, mi történt — lehúzták üzletük redőnyeit. Bergman a tüzharcban megsebesült és a kórházban meghalt, a másikat is fegyvergyolynálta, de sebesülten is sikerült elmenekülnie.

SPORT.

Jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a sportszövetség a Nacnak

(Bukarest). A Biroul Federal legutóbbi ülésén jegyzőkönyvileg köszönetet szavazott meg a NAC-nak és a turán résztvevő játékosoknak azokért a szolgálatokért, amelyet az ország sportjának érdekében külföldön olyan nagy sikerrel tettek.

1923.
III. 15.

ERDELYI
MAGYARSÁG

3

Hitler a községi választásokon is többséget szerzett

Kun Béla Németországban? -- Az angol sajtó Bismarckhoz hasonlítja Hitlert

Münchenből jelentik: Vasárnap este fél hét órakor Hitler repülőgépen Münchenbe érkezett, ahol Epp tábornok birodalmi biztos fogadta nagy tömeg élén. Epp tábornok szavaira Hitler válaszolt: „Eszendőkkel ezelőtt Münchenből indítottam meg a nemzeti szocialista mozgalmat — mondotta — melynek első része politikailag most bezárult. Boldog és büszke vagyok, hogy Bajorország önként bekapcsolódott a nemzeti mozgalomba, aminek célja az eszmei szabadság és a nemzet egységesítése”.

Berlinből jelentik: Vasárnap folytatók le Németországban a községtanácsi választások. Az érdeklődés jóval lanyhább volt, mint a képviselő választáson. Poroszországban Hitler és a fekete-fehér-piros koalíció többséget ért el. A szocialdemokraták megtartották pozíciójukat, a kommunisták eddigi mandátumainak körülbelül egyharmadát veszítették. Berlinben Hitler és szövetséges pártjai abszolút többséget szereztek a városi tanácsban.

A nemzeti szocialista párt 86, a fekete-fehér-piros koalíció 27 mandátumot kapott. A szocialdemokraták 49, a kommunisták 44 tanácsost küldenek a tanácsba.

Berlinből jelentik: A berlini operaház épületére kitűzték a horogkeresztes lobogót. Az operaház igazgatóit felmentették állásuktól és helyükbe a nemzeti szocialista párt tagjai kerültek.

Londonból jelentik: A Daily Express foglalkozik a poroszországi községi választások eredményével és azt írja, hogy Hitlernek 5 nap alatt sikerült az, ami Bismarcknak 40 éven át nem sikerült: egységbe kovácsolni Németországot.

Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger című lap feltűnést keltő cikkben számol be arról, hogy Kun Béla és Höltz, a szovjetkötársaság vezetőemberei, hamis utlevéllel átlépték a német határt s e pillanatban német földön ismeretlen helyen tartózkodnak. Mindketten politikai küldetéssel jöttek Németországba, hogy segítségére legyenek az ottani kommunistáknak.

Mint a lap írja, az oroszországi kommunista vezérek németországi tartózkodása — nagy riadalmat keltett és az országban mindent elkövetnek, hogy tartózkodási helyüket megállapítsák.

Mi történik Ausztriában?

Bécsből jelentik: A parlamenti és politikai válságban vasárnap sem történt megoldás. A kormány tagjai tanácskozást folytattak az ellenzék vezéreivel, de ezek a tanácskozások sem vezettek eredményre. Dollfus kancellár kitart azon álláspontja mellett, hogy a szerdára összehívott nemzeti tanácsülést nem lehet megtartani, mivel azt egy olyan alelnök hívta egybe, aki lemondott. Dollfuss kancellár kitart azon álláspontja

mellett, hogy Straffnernek vissza kell vonnia a nemzeti tanács szerdára történt összehívását és ehelyett belemegy abba, hogy a főbizottság egy albizottságot küldjön ki, amely ellenőrizzé a szükségrendeletek kibocsátását. Az ellenzék azonban ezt a megoldást nem fogadta el.

Bécsben a vasárnap aránylag nyugodtan telt el, csak kisebb összeütközések voltak az egyes helyeken.

APRO HIRDETÉSEK

Egy hirdetés 15 lei. 6 napon keresztül hozott hirdetés 60 Lei.

KERESSÜK MEGVÉTELRE

az 1932. május 17, 29, június 18, szeptember 26, október 15, november 26 és december 22-i lap példányokat. Az „Erdélyi Magyarság” kiadóhivata, Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 10 szám.

TANULÓLEÁNYOK, növendékek, iparművészethez felvétetnek. Peterdi gobelinfestészet, Szabadság ucca 10. 278

HOSSZU bizonyítvánnyal mindeneseleányt felvesz Dajkovitsné, Bémer-tér 3.

DÉLUTANI takarítást vállalok. Str. Wilson (Füzes ucca) 45.

GYERMEKSZERETŐ mindenese főzőnőt hosszú bizonyítvánnyal felvesz Fuchs, Kossuth ucca 11. 276

BEJARÓ takarítónőt jó bizonyítvánnyal azonnal felveszek. Gerliczy ucca 5. 277

Egy finom női centrálbobbint varrogép olcsón eladó. Keskeny ucca 3 alatt. 279

UJSÁGARUSOKAT jó keresettel úgy a Nagyvárad Friss Ujság, mint az Erdélyi Magyarság részére felveszünk. Jelentkezni a kiadóban.

RADIOMŰSOR

KEDD.

BUKAREST: 12.50: Tőzsde, 13: Gramofon, 13.45: Hírek, 14: Gramofon, 18: Könnyű- és román zene, 19: Hírek, 19.10: Előadás, 19.25: Motcoi zenekar, 20: Románia történelmi fejlődése, 20.40: Szimfonikus hangverseny, 23.45: Hírek.

BUDAPEST: 10.15: Állástalan Zenészek Szimfonikus zenekara. Vezényel Melles Béla. Közben 10.30: Hírek. 1: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 1.05: Déry Margit énekel és Losonczy-Schweitzer Oszkár hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. Közben 1.25: Hírek, 3.45: Hírek, 5: A palóc nyelvről. Forgom Lajos hősora, vitéz Kolosváry-Borzs Mihály előadása. 8.45: Polydor Braunschwick gramofonlemez. 9.45: Csillagnézők, drámai képek. Utána kb. 11: Hírek, Majd Bura Sándor és cigányzenekara a Duna-palota szallóból.

Terjessze

és olvassa Erdély Biharmegye és Nagyvárad legolcsóbb napilapját, az

ERDELYI MAGYARSÁGOT

Az új konverziós törvényjavaslat részletes ismertetése

I. rész.

(1. folyt.)

Milyen tartozások esnek konverzió alá.

(Bukarest). Az igazságügyminiszter elkészült az új konverziós törvény tervezetével. Előzetes híradásainkban már ismertettük az új konverzió alapelveit, amelyek lényegesen eltérnek az eddig tárgyalt és részben megszavazott és életbeléptetett konverziós törvény rendelkezéseitől. Az új javaslat tulajdonképpen Popoviciu Mihály igazságügyminiszter, Rădescu semmitőszéki elnök és Penescu képviselő munkája s az a legközelebbi napokban kerül a minisztertanács elé, majd annak approbálása után a törvényhozó testületek bírálata és esetleges módosításai alá. Ezen a hosszú úton még sok vita fog folyni a tervezet fölött s bizonyára nem egy módosításon fog keresztül esni. Rendelkezései tehát nem véglegesek, de tervezetformájukban is annyi embert — adóst és hiteezőt — érdekelnek, hogy ismertetésük bizonyára nem felesleges.

A javaslat öt fejezetre oszlik, mindegyik fejezet több címre, a címek szakaszokra. Ezek valamennyiét részletesen nem ismertetjük, de a legfőbb rendelkezéseket kivonatossan az alábbiakban adjuk:

A javaslat első címe megállapítja, hogy milyen tartozások esnek konverzió alá. Itt előjáróban meg kell jegyeznünk, hogy a törvény szerint nem lesz külön intézkedés a mezőgazdasági és külön a városi tartozások konverziójára, hanem ez az egy törvény rendezi mindennemű — konverzióra jogosult — tartozás fizetésének módozatait.

A javaslat első szakasza kimondja, hogy minden román adós, magánember, vagy jogi személy, aki arra van kötelezve, hogy valamely összeget hitelezőjének visszafizessen, jogosult a törvény kedvezményeit igénybevenni hitelezőjével való viszonyának rendezésénél. A törvény rendelkezései — tehát a konverzió — alá esnek: Mindazon adósságok, amelyek 1927 január 1-e után és 1931 december 18-a között keletkeztek. Nem vonatkozik azonban a törvény az állammal, községgel, városokkal és megyékkel, valamint általában a közhatósági jellegű intézményekkel szemben fennálló kötelezettségekre, az ingatlan vételár hátralékokra, amelyek az illető ingatlanra be vannak kebelezve, a lakbérhátralékokra, a szolgálati viszonyból eredő követelésekre, fizetési hátralékokra, bírságpénzekre s végül a csőd- s kényszeregyezségi eljárásokban megállapított fizetésekre.

Minden egyéb tartozás fizetésére három havi moratóriumot ad a törvény

valószínűleg azzal az intencióval, hogy ezen félévi idő alatt adósok és hitelezők megegyezést keressenek egymással a fizetések megkezdésének és törlesztésének módjára nézve.

A javaslat ugyanis a felek közvetlen megegyezését kívánja, elsősorban s különböző hátrányokban részesíti azokat, akik ezt nem kísérlik meg, vagy elzárkóznak a másik fél megegyezési kísérlete elől. A kötelmek bírói elbírálása tekintetében kétféle bírói fórum fog eljárni: a jogszertinti konverzió tekintetében, amihez a 10 hektáron aluli birtokosoknak van joguk, a rendes perrendi bíróság minden egyéb követelés tekintetében választott bíróságok, amelyeket a javaslat, hol ezen hol pedig „békéltető bíróság” néven említ. Ezen bíróság minden megyeszékhelyen levő törvényszék mellett lesz alakítandó.

(Folytatjuk)

Feladós szerkesztő

Dr. Zoltán Jenő

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA